

Stefan Łęczycki

Kietrz, woj. opolskie. Stanowisko D

Informator Archeologiczny : badania 14, 34-36

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- ku gospodarczego /?/ o odmiennej konstrukcji; c/ 3 grobów szkieletowych; d/ kilkunastu jam i dołków posłupowych; e/ śladów orki /?/. Materiał ruchomy nieliczny o cechach fazy AB.
2. Kultura łużycka - ponad 250 obiektów: jam, palenisk, dołków posłupowych o ubogiej, poza nielicznymi wyjątkami, treści kulturowej. Obiektem wyjątkowym jest kilkudziesięciu budynek wzniesiony na planie trapezu o wymiarach około 21 x 5-6 m, uchwytny w formie ciągłego rowka posłupowego. Rozpiętość chronologiczna osadnictwa: IV okres epoki brązu - okres lateński AB.
 3. Kultura przeworska - ponad 300 obiektów, w tym 2 półziemianki oraz szereg urządzeń gospodarczo-produkcyjnych /piwniczki, wędzarnie, piece, paleniska, magazyn zbożowy o konstrukcji odmiennej od poprzednio badanych /i dołki posłupowe dopełniające zespoły zagród odsianianych częściowo w wykopach z lat 1978-1979. Ponadto odkryto kilka dalszych pochówków zwierzęcych wyznaczających pełny zasięg strefy sanktuarium z okresu późnolateńskiego. Wśród ruchomego materiału źródłowego, występującego w mniejszej ilości niż w sezonach ubiegłych, na szczególną uwagę zasługują 3 kultowe tarczki ceramiczne o symbolice lunarnej.

JEDRYCHOWICE
woj. opolskie
Grodzisko II

patrz
epoka brązu

KAZIMIERZA MAŁA,
gm. Kazimierza Wielka
woj. kieleckie
Stanowisko 5

patrz
epoka brązu

KIETRZ
woj. opolskie
Stanowisko D

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Opolu

Badania prowadził mgr Stefan Łęczycki.
Finansował WKZ w Opolu. Drugi sezon badań.
Osada kultury pucharów lejkowatych oraz
z wczesnego okresu epoki brązu.

Prace miały charakter inwentaryzacyjno-wykopaliskowy i łączyły się z budową osiedla mieszkaniowego dla pracowników PGR w Kietrze, podczas której narażona na zniszczenie została osada z okresu neolitu i początku epoki brązu. W 1980 r. działalność skoncentrowano przy wykopach pod infrastrukturę osiedla od strony północnej, południowej i wschodniej. Przebadano ogółem około 500 m bieżących wykopów. Efektem prac jest odkrycie 19 nowych obiektów /nr 101-118/, z których 17 związanych jest z kulturą pu-

charów lejkowatych, natomiast 2 reprezentują kulturę Chłopice-Vesele. Obiekty jedynie inwentaryzowano, eksplorując je w uzasadnionych wypadkach. Postępowanie takie związane było z charakterem prowadzonych prac ziemnych.

Obecne badania pozwalają stwierdzić, że budowane osiedle od strony północnej wchodzi w centrum osady; natomiast po stronie południowej osiąga jej peryferie. W wykopie pod nazw. "burzowiec", który ogranicza osiedle od strony północnej, na wysokości północno-wschodniego skraju zaobserwowano znaczne zagęszczenie obiektów oraz wystąpienie warstwy kulturowej o znacznej zawartości śladów spalenizny. Warstwa ta przykrywała obiekty /zwłaszcza nr 106-118/, z których większość uległa zniszczeniu przez spalenie. Jest to część centralna osady znajdująca się na kulminacji wzniesienia.

Na uwagę zasługuje zespół obiektów nr 110-113 oraz nr 118, który najprawdopodobniej reprezentuje pozostałość po zagrodzie mieszkalnej, składającej się z budynku mieszkanego /obiekt 111 i 112/, spichlerza - piwnicy /obiekt 113/ oraz jam odpadkowych /obiekty 110, 118/. Z tej grupy jedynie obiekt 113 poddano eksploracji znajdując w jego wnętrzu interesujący materiał. W warstwach spągowych obiektu stwierdzono rumowisko ceramiki, z której większość pochodziła z naczyń zasobowych. Obok ceramiki wystąpił materiał krzemienisty w postaci gotowych wyrobów /ślady użytkowania/, prefabrykatów /składanka wiórów/ oraz odpadów produkcyjnych. Surowcem był przede wszystkim narzutowiec bałtycki. Z obiektu nr 113 pochodzi również bogaty inwentarz tkacki składający się z ciężarków tkackich oraz przęślików. Ponadto na dnie obiektu znaleziono kilka rozbitych kamieni żarnowych.

Do obiektu nr 113 należy również naczynie ze skarbem liczącym ogółem 10 płaskich siekierek, z których 2 odpowiadają formą egzemplarzom znanymi z Bytynia, natomiast pozostałych 8 reprezentuje typ klasycznych siekier płaskich jak np. forma znana z Chełma woj. krakowskie.

W dużej półziemniance nr 115, która również reprezentuje kulturę pucharów lejkowatych obok dużej ilości ceramiki oraz odpadków kościanych znaleziono dwa kościane pintadery, szydło oraz sierpaki. Ten obiekt również uległ spaleni.

Wyniki przeprowadzonych badań i obserwacji wskazują na to, że na stanowisku mamy do czynienia ze śladami osady z młodszego okresu rozwoju kultury pucharów lejkowatych odznaczającego się silnym udziałem elementów wczesnego i klasycznego stylu badeńskiego /np. obiekty nr 113, 115, 118/. Jednorodność materiału oraz ślady kataklizmu na osadzie wskazują, że uległa ona nagłe zniszczeniu i nigdy do niej nie powrócono.

Obiekty nr 101 oraz 102 reprezentują kulturę Chłopice-Vesele. Obiekt nr 102 jest grobem, na dnie którego stwierdzono szkielec wojownika wyposażonego w płytkę luczniczą, zawieszki z kła dzika w kształcie łuku oraz typowy kubek. Mężczyzna /wiek adultus/ o sil-

nych cechach śródziemnomorskich został złożony do grobu w pozycji skurczonej, z głową na zachód oraz twarzą skierowaną w kierunku południowym. Tuż obok grobu odkryto jamę piecową, na jej dnie zalegały fragmenty typowej amfory tej kultury. Z uwagi na to, że na terenie stanowiska D nie stwierdzono innych obiektów kultury Chłopice - Vesele oprócz jeszcze jednego grobu /?/, obiekty nr 101 i 102 reprezentują jednoczasowy zespół i byłyby związane z praktykami pogrzebowymi ludności wczesnego okresu epoki brązu.

Materiał przechowywany jest aktualnie w Biurze Dokumentacji Zabytków w Opolu.

Badania będą kontynuowane zależnie od dalszego postępu prac budowlanych na osiedlu.

KRAKÓW-NOWA HUTA,
Krzesławice III
Stanowisko 41

patrz
okres lateński

KRZEMIONKI, gm. Bodzechów
woj. kieleckie
Rezerwat Archeologiczny

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badaniami kierował mgr Jerzy Bąbel. W badaniach udział wzięli mgr mgr Andrzej Boguszewski, Hanna Kowalewska-Marszałek, Czesław Zybala oraz mgr Iwona Bełkowska. Finansowały Muzeum Regionalne w Ostrowcu i PMA w Warszawie. Drugi sezon badań, Kopalnia krzemienia pasiastego. Neolit, wczesna epoka brązu.

Kontynuowano badania ubiegłoroczne mające na celu przebadanie odcinka kopalni i wykonanie podziemnego tunelu ekspozycyjnego. Założono 3 wykopy o łącznej powierzchni 43 m². W wykopach I/79 i III/79 o powierzchniach 6 i 3 m² uzyskano głębokie na około 3 m profile geologiczne.

Wykop IV/80 o powierzchni 34 m² i głębokości około 55-60 cm założono pomiędzy wykopami I/79 i II/79 tak, by przylegał do II/79. Stwierdzono w nim występowanie pracowni krzemieniarskich oraz zasypek górnych części rozoranych szybów. Ustalono zewnętrzną krawędź pola górniczego /położenie skrajnego szybu/. W badanym wykopie wśród brył i okruchów wapiennych i licznych krzemieni odkryto zaciemnienia i rozsypane węgielki drzewne /ślad po ogniskach/.

W trakcie badań uzyskano 8369 szt. zabytków, w tym: fragmentów konkrecji krzemiennych - 37 sztuk /1 z krzemienia bałtyckiego/, obłupów - 76 /1 z krzemienia czekoladowego/, wczesnych półwytworów siekier - 23, wczesnych półwytworów kilofów - 2, półwytworów